

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 643/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti postupu Fakultnej nemocnice Trnava, Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok a Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 46 Pu 21/2021 a uzneseníu Okresného súdu Pezinok č. k. 46 Pu 21/2021-16 z 10. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Fakultnej nemocnice Trnava a Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok pri prevzatí sťažovateľa do zdravotníckeho zariadenia a svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 46 Pu 21/2021 a uznesením okresného súdu č. k. 46 Pu 21/2021-16 z 10. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd uložil Fakultnej nemocnici Trnava a Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela Pezinok povinnosť skartovať evidenciu sťažovateľa a okresnému súdu zmeniť napadnuté uznesenie tak, že vysloví, že prevzatie sťažovateľa do zdravotníckeho zariadenia bolo neprípustné. Sťažovateľ žiada priznanie finančného zadosťučinenia spolu vo výške 6 000 eur, teda v sume po 2 000 eur od každého označeného porušovateľa. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ navštívil 5. augusta 2021 Fakultnú nemocnicu Trnava, z ktorej bol prevezený 6. augusta 2021 do Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok (ďalej len „zdravotnícke zariadenie“). Zdravotnícke zariadenie oznámilo okresnému súdu 6. augusta 2021 o 11.14 h prevzatie sťažovateľa do tohto zdravotníckeho zariadenia bez jeho informovaného súhlasu v zmysle § 253 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov.

3. Okresný súd vykonal výsluch sťažovateľa aj ošetrojúceho lekára, z ktorých ustálil, že prevzatie sťažovateľa do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné, o čom rozhodol napadnutým uznesením 10. augusta 2021. Okresný súd zastával názor, že u sťažovateľa je potrebná hospitalizácia na účely diagnostiky a liečby, ktorú možno dosiahnuť len ústavnou starostlivosťou.

4. Napadnuté uznesenie okresného súdu napadol sťažovateľ odvolaním. V čase podania ústavnej sťažnosti o podanom odvolaní nebolo rozhodnuté. Sťažovateľ bol z ústavnej starostlivosti prepustený 27. augusta 2021.

5. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že o odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 20 CoP 150/2021-66 z 13. októbra 2021, ktorým potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Postup Fakultnej nemocnice Trnava, zdravotníckeho zariadenia a okresného súdu pri prevzatí osoby sťažovateľa do zdravotníckeho zariadenia, ako aj uznesenie okresného súdu napadol sťažovateľ touto ústavnou sťažnosťou, v ktorej uvádza:

a) Celý postup prevzatia jeho osoby do zdravotníckeho zariadenia bol nezákonný. Neexistovali tu zákonné dôvody na obmedzenie jeho osobnej slobody, sťažovateľ si bránil vlastné ústavné práva, nesprávne sa neprimerane agresívne, len verbálnym spôsobom sa ohradil proti postupu Fakultnej nemocnice Trnava.

b) Podľa jeho názoru Fakultná nemocnica Trnava ho nezákonne previezla do zdravotníckeho zariadenia, pričom sama mala oznámiť príslušnému súdu obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa, nie ho premiestniť za asistencie polície Slovenskej republiky do zdravotníckeho zariadenia.

c) K napadnutému uzneseniu okresného súdu uvádza, že neobsahuje také dôvody, pre ktoré by bolo možné obmedziť sťažovateľa na osobnej slobode, iba skresľovanie reality a bludy konštatované ošetrojúcim lekárom nie sú dostatočným dôvodom, pre ktorý by bolo prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bez súhlasu sťažovateľa prípustným. Sťažovateľ tvrdí, že svojím správaním neohrozoval seba ani svoje okolie.

d) Napadnuté uznesenie napadol sťažovateľ odvolaním, o ktorom nebolo rozhodnuté ani mesiac po podanom odvolaní. Zastáva názor, že jeho prípad možno porovnať s rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 79/93.

e) Priznanie finančného zadost'učinenia dôvodí sťažovateľ katastrofálnym dopadom na jeho život v dôsledku prevzatia do zdravotníckeho zariadenia. Umiestnenie do zdravotníckeho zariadenia

spôsobil, že prišiel o bývanie, zmeškal nariadené súdne pojednávanie v Českej republike a plánovaný lekársky zákrok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy v dôsledku postupu porušovateľov označených v záhlaví tohto uznesenia, ako aj porušenie základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 a nasl. ústavy napadnutým uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

8. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

9. Z podanej ústavnej sťažnosti vyplynulo, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Uznesenie odvolacieho súdu nie je predmetom podanej ústavnej sťažnosti. Keďže primárne je úlohou všeobecných súdov aplikovať príslušné právne predpisy v súlade s ústavou, ústavný súd nemá na opätovné posúdenie napadnutého uznesenia, ako aj procesu predchádzajúceho jeho vydaniu právomoc, keďže o tejto otázke rozhodoval krajský súd ako súd odvolací.

10. Z uvedených dôvodov je preto v aktuálnej procesnej situácii, keď o námietkach sťažovateľa už rozhodol odvolací súd, potrebné podanú ústavnú sťažnosť namierenú proti uzneseniu okresného súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prejednanie v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú jeho majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Všetky tri uvedené podmienky musia byť splnené kumulatívne.

12. Závery ústavného súdu uvedené v tomto rozhodnutí svedčia o tom, že sťažovateľ uplatňuje zrejme bezúspešný nárok na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 210/2019, IV. ÚS 48/2021), čo viedlo k nevyhoveniu žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom aj bez posudzovania jeho majetkových pomerov (výrok 2 tohto uznesenia).

13. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

14. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k požadovanému prieskumu postupu Fakultnej nemocnice Trnava a zdravotníckeho zariadenia uvádza, že práve tento postup sa súdne preskúmava v osobitnom konaní o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení, v ktorom súd preveruje, či k zásahu do osobnej slobody pacienta došlo dovoleným spôsobom.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Libor DULÁ
predseda senátu